EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2022/1801

av den 4 maj 2022

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) för budgetåret 2020

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) för budgetåret 2020,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0090/2022), och av följande skäl:

A. Enligt inkomst- och utgiftsberäkningen ([1]) för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) (*byrån*) uppgick byråns slutliga budget för budgetåret 2020 till 158 619 073 EUR, vilket innebär en ökning med 12,00 % jämfört med 2019. Byråns budget kommer i huvudsak från unionsbudgeten.

B. Revisionsrätten fastställer i sin rapport om årsredovisningen för byrån för budgetåret 2020 att man har uppnått en rimlig säkerhet om att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att insatserna för uppföljning av budgeten under budgetåret 2020 resulterade i ett budgetgenomförande på 99,44 %, vilket är en ökning med 0,02 % jämfört med 2019. Parlamentet noterar att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena var 85,09 %, vilket är en minskning med 1,52 % jämfört med 2019.

2. Europaparlamentet konstaterar med oro att 33 % av byråns betalningar var sena och följaktligen betalade byrån ränta som uppgick till 12 000 EUR. Parlamentet noterar att revisionsrätten observerade liknande förseningsgrader 2019, 2018 och 2017, vilket exponerar byrån för finansiella risker och anseenderisker. Parlamentet påminner om att det i budgetförordningen anges att unionens organ och byråer måste verkställa betalningar inom föreskrivna tidsfrister, och att revisionsrätten konstaterar att byrån inte gjort detta. Parlamentet konstaterar att byrån i sitt svar på revisionsrättens iakttagelse nämner personalproblem, covid-19-pandemin och en eftersläpning när det gäller fakturor för resetjänster. Parlamentet noterar att byråns svar inte tar upp de sena betalningarnas strukturella karaktär, och uppmanar byrån att se över sin betalningsprocess för att kartlägga var förseningarna uppstår och att öka sina insatser för att göra betalningar inom de fastställda fristerna och på detta sätt avlägsna dessa brister.

Verksamhetsresultat

3. Europaparlamentet understryker byråns viktiga roll när det gäller att stödja medlemsstaternas brottsutredningar samt förebygga, agera mot och bekämpa terrorism, cyberbrottslighet, brott mot unionens ekonomiska intressen och andra allvarliga och organiserade former av brottslighet i hela unionen.

4. Europaparlamentet betonar att antalet insatser ökade från 1 921 under 2019 till 2 315 under 2020 (en ökning på 24 %) och att de operativa möten som finansierades av byrån minskade från över 500 under 2019 till 280 under 2020 (en minskning på 44 %), vilket understryker covid-19-pandemins inverkan på byråns arbete.

5. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av Europeiska centrumet för bekämpning av finansiell och ekonomisk brottslighet för att stödja nationella myndigheters verksamhet genom att tillhandahålla operativt och strategiskt stöd, liksom inrättandet av Europols innovationslabb.

([1]) EUT C 114, 31.3.2021, s. 158.

6. Europaparlamentet konstaterar med tillfredsställelser att byrån använder vissa mått som centrala resultatindikatorer för att bedöma det mervärde som dess verksamhet och andra åtgärder ger för att förbättra sin budgetförvaltning. Parlamentet konstaterar att byrån under 2020 effektiviserade indikatorerna i sitt arbetsprogram och övervakade totalt 43 interna resultatindikatorer med enskilda mål som fastställts för var och en av dem, såsom genomförandet av överförda åtaganden, utbetalningar och åtagandebemyndiganden.

7. Europaparlamentet noterar att byrån strävar efter ett nära samarbete med andra EU-organ och EU-byråer och internationella organisationer för att garantera alla unionsmedborgares säkerhetsintressen. Parlamentet konstaterar att byrån samarbetade med Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) inom ramen för Sirius-projektet under hela 2020. Parlamentet konstaterar att byråns experter på kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen aktivt stödde Internationella atomenergiorganet och Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) på olika sätt, till exempel genom konferenser, seminarier, webbinarier och andra insatser. Parlamentet noterar vidare att byrån undertecknade ett samarbetsavtal med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) den 8 oktober 2020.

8. Europaparlamentet noterar att Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) den 30 april 2019 beslutade att inleda en undersökning på eget initiativ efter det att byrån proaktivt hade begärt vägledning om sin användning av stordataanalys (kategorisering av registrerade) för strategiska och operativa analyser (EDPS ärende 2019-0370). Parlamentet noterar vidare att EDPS i enlighet med förordning (EU) 2016/794 ([2]) har haft till uppgift att övervaka lagligheten i byråns behandling av personuppgifter sedan den 1 maj 2017. Parlamentet noterar att EDPS i september 2020 i samband med sin utredning tillrättavisade byrån med hänsyn till riskerna för de registrerade på grund av avsaknaden av särskilda garantier för uppgiftsminimering för analys av stora mängder uppgifter. Parlamentet noterar att fortsatt lagring av stora mängder uppgifter utan kategorisering av de registrerade, där en eventuell koppling till brottslig verksamhet kan fastställas först när analysen inleds, kan utgöra en risk för enskilda personers rätt till uppgiftsskydd. Parlamentet noterar att EDPS har fört en dialog med byrån om denna fråga, och att byrån har utarbetat en särskild handlingsplan. Parlamentet noterar att handlingsplanen tog upp EDPS farhågor när det gäller den granskning av uppgifter som krävs för lagring av stora mängder uppgifter om enskilda personer utan etablerad koppling till brottslig verksamhet, men framhåller EDPS oro över att den nuvarande rättsliga ramen inte innehåller någon maximal period för hur länge byrån får behandla sådana uppgifter. Parlamentet betonar att detta innebär att byrån lagrat stora mängder uppgifter om enskilda personer utan etablerad koppling till brottslig verksamhet, och att byrån behöll dessa uppgifter längre tid än nödvändigt, i strid med de principer om uppgiftsminimering och lagringsbegränsning som fastställs i förordning (EU) 2016/794. Parlamentet noterar EDPS beslut av den 3 januari 2022, i vilket byrån fick tolv månader på sig att gå vidare med raderingen av de okategoriserade datamängder som fanns på dagen för beslutet och sex månader att radera nya sådana datamängder från dagen för mottagandet. Parlamentet noterar den inverkan som EDPS beslut kommer att ha på byråns förmåga att analysera komplexa och stora datamängder till stöd för pågående brottsutredningar om brott som omfattas av byråns mandat, eftersom byråns stöd ofta omfattar än längre period än sex månader och byrån hela tiden måste efterleva relevant unionsrätt.

9. Parlamentet konstaterar att den politiska överenskommelse om byråns förstärkta mandat som medlagstiftarna nådde i februari 2022 uppmärksammar farhågorna från EDPS genom att fastställa villkoren för behandling av och lagringsperioder för stora och komplexa datamängder. Parlamentet noterar anmärkningarna från EDPS om att den nya lagstiftning som kommer att reglera byrån gör det möjligt för byrån att behandla uppgifter utan fastställd koppling till brottslig verksamhet. Med tanke på den komplexa karaktären hos gränsöverskridande brottsbekämpningssamarbete för att bekämpa grov brottslighet och terrorism anser parlamentet att vederbörligen beaktade undantag är motiverade. Parlamentet betonar att en balans behöver uppnås mellan effektiva polisinsatser och skyddet av medborgarnas rätt till integritet, och att ordern från EDPS gav upphov till stark oro över huruvida byrån hade uppnått denna balans. Parlamentet uppmanar byrån att ta hänsyn till EDPS farhågor genom att snabba på med kategoriseringen av registrerade och respektera de lagstadgade lagringsgränserna, och därigenom följa principerna om uppgiftsminimering och lagringsbegränsning, samtidigt som byråns operativa kapacitet säkerställs och bevaras. Parlamentet förväntar sig att byrån fullgör sin rättsliga skyldighet att årligen informera parlamentet om antalet fall där den utnyttjat de rättsliga möjligheterna att behandla enskildas uppgifter utan fastställd koppling till brottslig verksamhet, tillsammans med information om behandlingens varaktighet och resultat.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

Personalpolitik

10. Europaparlamentet noterar att 93,50 % av tjänsterna i byråns tjänsteförteckning var tillsatta den 31 december 2020. Av de 615 tjänster för tillfälligt anställda som får tillsättas enligt tjänsteförteckningen (jämfört med 591 godkända tjänster 2019) hade 575 tillsatts. Parlamentet noterar dessutom att 203 kontraktsanställda och 53 utstationerade nationella experter arbetade för byrån 2020. Enligt tjänsteförteckningen fick 235 tjänster för kontraktsanställda och 71 tjänster för utstationerade nationella experter tillsättas. Parlamentet noterar att byrån gör åtskillnad mellan fyra kategorier av utstationerade nationella experter, med tre kategorier som medför begränsade eller inga kostnader för byråns budget och som omfattar 53 personer, vilket innebär att det totala antalet utstationerade nationella experter uppgår till 106.

11. Europaparlamentet understryker att den kontinuerliga ökningen av arbetsbördan och efterfrågan från medlemsstaternas myndigheter måste tillgodoses med tillräcklig personal. Parlamentet noterar att byråns tjänsteförteckning har utökats med 14 tjänster för tillfälligt anställda. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda en aktiv dialog med byrån för att förstå och tillgodose byråns långsiktiga personalbehov.

12. Europaparlamentet konstaterar att byrån som ett resultat av en handlingsplan för hela organisationen avslutade 2020 med en vakansgrad på 1,0 %. Det årliga målet var en högsta vakansgrad på 2,0 %. Parlamentet konstaterar att byrån även uppnådde målet om en maximal personalomsättning (12 %) med en personalomsättning på 10,9 % i slutet av 2020. Parlamentet konstaterar dessutom att byrån regelbundet övervakar dessa indikatorer i förhållande till årliga mål.

13. Europaparlamentet noterar med oro den rapporterade könsfördelningen 2020 med 82,8 % män bland högre chefer och mellanchefer (149 män och 31 kvinnor), 79,2 % män i styrelsen (42 män och 11 kvinnor) och 71,8 % män bland personalen (413 män och 162 kvinnor). Parlamentet konstaterar att styrelseledamöterna utses av medlemsstaternas myndigheter. Parlamentet erkänner mångfalden som en av byråns strategiska pelare. Parlamentet välkomnar byråns åtagande till förmån för en jämnare könsfördelning bland sin personal, särskilt bland anställda i ledande befattningar. Parlamentet noterar ökningen under 2020 av andelen kvinnliga anställda i befattningar motsvarande enhetschefer eller högre. Parlamentet uppmuntrar byrån att fortsätta denna positiva trend, och uppmanar byrån att säkerställa en jämnare könsfördelning på lednings- och personalnivå i framtiden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta bättre hänsyn till vikten av att en jämn könsfördelning säkerställs när de nominerar sina ledamöter till byråns styrelse. Parlamentet påminner byrån om att kompetens, kunskap och erfarenhet är viktigt vid urvalet av kandidater, liksom den geografiska balansen och könsfördelningen bland personalen.

14. Europaparlamentet noterar att byrån 2020 rapporterade ett fall av konfliktsituation relaterad till relationer på arbetsplatsen, vilket ansågs utgöra mobbning i enlighet med artikel 12a i tjänsteföreskrifterna. Parlamentet noterar att den anställda som gjort sig skyldig till mobbningen fick i december 2020 en reprimand i enlighet med artiklarna 9.1 b och 11 i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna. Parlamentet noterar att denna anställda vid den tidpunkten redan hade lämnat byrån. Parlamentet noterar vidare att inga fall av mobbning avseende byråns personal togs upp i domstol under 2020.

15. Europaparlamentet noterar att det totala antalet insatser som byrån stödde ökade med 24 % 2020. Parlamentet noterar att den totala ökningen av byråns operativa verksamhet står i proportion till en ökad tillsyn från EDPS sida, vilket återspeglas i antalet rekommendationer från EDPS på olika affärsområden till följd av utredningar, föregående samrådsförfaranden enligt artikel 39 i förordning (EU) 2016/794 och uppföljningsverksamhet efter inspektioner

Offentlig upphandling

16. Europaparlamentet konstaterar att byrån förlängde ett ramavtal om tillhandahållande av affärsresetjänster genom att underteckna en ändring av avtalet efter att det hade löpt ut 2018. Parlamentet konstaterar med oro att revisionsrätten ansåg att denna praxis var felaktig. Parlamentet noterar att byrån undertecknade en ytterligare ändring av samma avtal den 29 mars 2019, vilket visade på brister i kontraktsförvaltningen och förhandskontrollerna. Parlamentet noterar byråns svar att dess beslut att förlänga avtalet 2019 var resultatet av en grundlig bedömning för att bevara driftskontinuiteten och inte utgjorde en brist i förhandskontrollerna. Parlamentet välkomnar att byrån inledde en internrevision under det fjärde kvartalet 2020 i syfte att erhålla ytterligare garantier avseende byråns metoder för kontraktsförvaltning. Parlamentet konstaterar dessutom att det relaterade avtalet om resetjänster löpte ut i mars 2020.

17. Europaparlamentet noterar att enligt revisionsrättens rapport var de villkor som byrån angav i upphandlingsdokumenten inte tillräckligt specifika när det gäller upphandlingen av möbler, tillbehör och tillhörande tjänster, vilket undergrävde anbudsförfarandets konkurrensmässiga karaktär. Parlamentet noterar dessutom att byrån inte i tillräcklig utsträckning kontrollerade de underliggande prisernas korrekthet och beräkningen av de rabatter som tillämpades för artiklar som inte är standardartiklar innan beställningssedeln lämnades till kontraktsparten. Parlamentet uppmanar byrån att säkerställa fullständig efterlevnad av de konkurrensrättsliga principerna i alla upphandlingsförfaranden. Parlamentet noterar att enligt byråns svar innehöll upphandlingsdokumenten föremålet för upphandlingen och de tillämpliga uteslutnings-, urvals- och tilldelningskriterierna, vilket möjliggjorde konkurrens, och noterar att när det gäller den rabatt som beviljats av kontraktsparten hade kontraktsparten erbjudit en större rabatt än det standardbelopp som ingick i kontraktet, och att byrån således agerade i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning och i linje med bestämmelserna i kontraktet.

18. Europaparlamentet välkomnar att byrån korrekt har genomfört revisionsrättens rekommendationer beträffande minimitröskeln för det tekniska tilldelningskriterium som är mest relevant för kvaliteten samt beträffande kontrollerna av riktigheten för de underliggande priserna och beräkningen av rabatter som tillämpas på icke-standardiserade poster.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

19. Europaparlamentet noterar byråns befintliga åtgärder och pågående insatser för att säkerställa transparens, förebyggande och hantering av intressekonflikter och skydd av visselblåsare samt när det gäller bekämpning av trakasserier. Parlamentet konstaterar att under 2020 rapporterades inga fall av intressekonflikter som skulle ha lett till utredningar av byråns interna utredningstjänst.

20. Europaparlamentet välkomnar att byrån offentliggör sina styrelseledamöters, verkställande direktörens och vice verkställande direktörernas meritförteckningar och intresseförklaringar.

Internkontroll

21. Europaparlamentet noterar att kommissionens tjänst för internrevision under 2020 slutförde sin revision av byråns it-säkerhet och utförde det preliminära arbetet med sin revision av kontraktsförvaltningen. Parlamentet noterar att byrån genomförde 86 % av de kritiska eller mycket viktiga rekommendationer som enligt planeringen skulle genomföras under 2020.

22. Europaparlamentet påminner om revisionsrättens iakttagelse avseende förlängningen av ett ramavtal om tillhandahållande av affärsresetjänster. Parlamentet noterar att denna iakttagelse utgör en brist i byråns upphandlingsförfaranden som potentiellt kan påverka byråns interna kontrollsystem eller delar av det. Parlamentet uppmanar byrån att ta hänsyn till revisionsrättens iakttagelser inom ramen för den årliga utvärderingen av ramen för internkontroll.

23. Europaparlamentet noterar att komponenterna i byråns ram för internkontroll fanns på plats och fungerade på ett integrerat sätt i hela byrån, och att internkontrollsystemet effektivt minskade, till en acceptabel nivå, risken för att byråns årliga och fleråriga mål för verksamhet, rapportering och efterlevnad inte skulle uppnås Parlamentet uppmanar byrån att ta hänsyn till revisionsrättens iakttagelser inom ramen för den årliga utvärderingen, i synnerhet de iakttagelser som avser kontraktsförvaltning och sena betalningar.

Åtgärder med anledning av covid-19 och driftskontinuitet

24. Europaparlamentet noterar att byrån reagerade snabbt på covid-19-utbrottet och genomförde flera nya åtgärder för att hantera krisen med så liten inverkan som möjligt på byråns arbete samtidigt som hälsa och säkerhet bibehölls som byråns första prioritering. Parlamentet noterar dock att covid-19-pandemin hade en direkt inverkan på byråns insatser för att genomföra ett antal åtgärder och för att nå målen i arbetsprogrammet för 2020, i synnerhet målen relaterade till fysisk närvaro vid byråns huvudkontor, såsom operativa och andra möten med utredare och analytiker, och till administrativa förfaranden som inte bygger på ett elektroniskt arbetsflöde. Parlamentet uppmanar byrån att digitalisera de administrativa förfarandena så mycket som möjligt.

25. Europaparlamentet välkomnar de åtgärder som byrån har vidtagit för att upprätthålla effektiviteten i förvaltningen av upphandlingsförfaranden och relaterad verksamhet, bland annat att göra brådskande beställningar för att täcka exceptionella behov som covid-19-pandemin fört med sig och ändra olika avtal för att anpassa riskerna med koppling till covid-19-pandemin.

26. Europaparlamentet noterar att byrån efter de lärdomar som dragits från covid-19-pandemin utvecklar flera åtgärder för att vara framtidssäkrad, såsom decentraliserade arbetsmetoder, inbegripet möjligheten att använda säkra videosamtal och samarbetsverktyg, distansarbete (även med säkra OpsNet-datorer på grund av informationsprocessernas karaktär) och moderniserade elektroniska arbetsflöden.

Övriga kommentarer

27. Europaparlamentet välkomnar byråns insatser för att förbättra cybersäkerheten. Parlamentet noterar att byråns tre viktigaste förbättringar under 2020 när det gäller digitalt skydd avsåg fjärråtkomstskapacitet, molnbaserad utveckling och kodning av programvara med öppen källkod och kodning av tredjepartsprogramvara.

28. Europaparlamentet noterar att byrån inför Förenade kungarikets utträde ur unionen den 31 december 2020 arbetade intensivt och förberedde sig för att säkerställa en smidig övergång som kan möjliggöra ett fortsatt operativt samarbete med Förenade kungariket, inbegripet utbyte av personuppgifter, och anpassade olika operativa verktyg och system.

29. Europaparlamentet uppmuntrar byrån att fortsätta att marknadsföra sitt arbete, sin forskning och sin verksamhet för att blir mer synlig för allmänheten. Parlamentet konstaterar att byråns arbete med hur covid-19 inverkat på brottslighet och cyberbrottslighet fick bred publicitet 2020 och nådde ut till allmänheten via byråns egna och tredjeparters kanaler.

30. Europaparlamentet välkomnar byråns insatser för att införa en övergripande strategi för hållbar utveckling och för att minska koldioxidutsläppen, såsom förbättrade återvinningsmetoder och användning av miljövänlig energi. Parlamentet uppmuntrar byrån att dela med sig av utmaningar och lärdomar i detta sammanhang inför ansvarsfrihetsförfarandet för nästa budgetår och inom ramen för EU-byråernas nätverk.

31. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 4 maj 2022 ([3]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([3]) Antagna texter, P9_TA(2022)0196.